

KADROVSKA STANOVANJA, KADROVSKA STANOVANJSKA POSOJILA:

- ocena zakonitosti pri normiranju in uporabi instituta
- predlogi

Družbeni pravobranilci samoupravljanja smo si planirali nalogo »reševanje kadrovskih stanovanjskih vprašanj«, s ciljem, da ugotovimo pomen opazovanja instituta v združenem delu, obseg njegove uporabe ter odstopanja konkretnih rešitev od tiste vsebine, ki je po presoji sodišč zakonito in ustavno ter ne ruši enakopravnosti delavcev v združenem delu.

Zavedamo se izjemnega pomena vrhunskih strokovnjakov pri načrtovanju in izvrševanju strategije razvoja organizacije združenega dela pa tudi pri izstopanju najodgovornejših strokovnih in družbenopolitičnih funkcij v občini. Prav tako se zavedamo, da je ambiciozno zastavljeno kadrovske politiko pogosto nemogoče izpolniti brez sočasnega reševanja stanovanjskih vprašanj vrhunskih strokovnjakov, bodisi z dodeljevanjem t. i. kadrovskih stanovanj bodisi z odobravanjem t. i. kadrovskih stanovanjskih posojil.

V interesu varovanja družbene lastnine pa smo prav družbeni pravobranilci tisti, ki naj z ocenjevanjem dejanskih razmer pripomoremo h krepitvi zakonitosti in k odpravljanju neenakosti pri uživanju posameznih pravic iz dela.

Družbeni pravobranilec samoupravljanja Ljubljana je ocenjeval zakonitost samoupravne normativne ureditve in zakonitosti postopkov dodeljevanja tega dela družbenih sredstev v 158 družbenih pravnih subjektih v petih ljubljanskih občinah ter v Litiji in Grosuplju.

I.

Družbeni pravobranilec samoupravljanja Ljubljana seznanja delegate zbora združenega dela občinske skupščine s svojimi ugotovitvami ter v interesu varovanja družbene lastnine in samoupravnih pravic delovnih ljudi zboru združenega dela predlaga, da

- obravnava predloženo oceno,
- sprejme konkretne sklepe v smislu oblikovanih predlogov.

II.

Pravne podlage za normiranje in uporabo instituta

Poudariti velja, da opazovani institut zakonsko ni posebej reguliran. Pravila za njegovo uporabo oblikuje sodna praksa (pretežno odločitve ustavnih sodišč) na način, ki naj zagotovi enakopravnost med delavci v združenem delu.

Pravna podlaga enakopravnih delitvi sklada skupne porabe - stanovanjski del, na del v »rednem« stanovanjskem postopku ter del v »kadrovskem« stanovanjskem postopku, je referendumsko sprejet samoupravni splošni akt, v katerem uredijo delavci: delež sredstev za reševanje kadrovskih stanovanjskih vprašanj, osnove, merila in postopek delitve, konkretna dela oziroma naloge, ki so deficitarnega pomena za opravljanje dejavnosti organizacije združenega dela (oziroma napolito na ureditev tega vprašanja v drugem samoupravnem splošnem aktu).

Kot že rečeno, tudi za opazovani institut veljajo ista ustavna in zakonska določila kot v rednih stanovanjskih postopkih: Ustava SFRJ (določila 11., 13. in 14. čl.), Ustava SRS (določila 15. in 16. čl.), Zakon o združenem delu (določila 13., 235; 463. čl.), zakon o stanovanjskih razmerjih republike (36. do 38. čl.), Zakon o stanovanjskem gospodarstvu (9., 22., 24., 33. člen) ter družbeni dogovor o skupnih osnovah za zagotavljanje in usklajevanje družbenoekonomskih odnosov na področju stanovanjskega gospodarstva v SR Sloveniji (10. do 15., 16. do 19., 20., 29., 31. člen).

Predpisi torej nalagajo družbeni pravni osebi, da v samoupravnem splošnem aktu

- planira kadrovske stanovanjske primere in postopke,
- opredeli osnove, merila za prednostni vrstni red tudi za delitev kadrovskih stanovanj oz. kadrovskih stanovanjskih posojil,

- določi možne vire sredstev za reševanje kadrovskih stanovanjskih vprašanj (čisti dohodek, dohodek; del investicijskih sredstev, ki so namenjena za rešitev stanovanjskega vprašanja novo zaposlenega delavca zaradi razširitve materialne osnove združenega dela; sredstva, ki se z aktom družbenopolitične skupnosti namenjajo za stanovanjsko gradnjo...),

- določi dolžnost plačila lastne udeležbe tudi ob dodelitvi stanovanjske pravice na kadrovskem stanovanju; opredeli stanovanjske standarde; določi maksimalno vsoto stanovanjskih posojil, vključno s kadrovskim stanovanjskim posojilom.

Sodišča sočasno nalagajo družbeni pravni osebi, da določi v samoupravnem splošnem aktu konkretna dela oziroma naloge, ki so zanjo posebnega pomena (deficitarna dela oziroma naloge - deficitarni kadri).

Tako urejena in dosledno spoštovana pravna podlaga onemogoča arbitrarne organov upravljanja in poslovnih struktur ter zagotavlja enakopravnost s tistimi delavci, ki si rešujejo stanovanjske probleme v rednem stanovanjskem postopku.

Družbeni pravobranilec samoupravljanja Ljubljana je gradil svojo oceno zakonitosti samoupravnega normativnega urejanja instituta ter načina njegove uporabe na vseh zgolj opisanih predpostavkah.

Ocena zakonitosti normiranja in uporabe instituta

Naloga je časovno omejena na obdobje od leta 1982, ki velja za rojstno leto nove stanovanjske zakonodaje v naši republici - od leta 1987.

Izmed 158 subjektov sodi 124 subjektov v področje gospodarstva, preostalih 34 subjektov na področje negospodarstva (delovne skupnosti SIS, občin, znanstveno raziskovalni inštituti, VVO, osnovne šole). Od skupnega števila instituta ni normiralo niti uporabilo 85 subjektov (iz opazovanja izločene OZD). Spodnja preglednica prikazuje stanje tudi po občinah:

Tabela I:

Občine	B	C	G	L	M/P	Š	V/R	skup.
gospodarstvo	19	39	7	6	14	28	11	124
negospodarstvo	10	7	4	3	2	2	6	34
OZD skupaj	29	46	11	9	16	30	17	158
OZD izločene	22	21	6	6	10	13	7	85
OZD opazovane	7	25	5	3	3	17	10	73

V skupini opazovalnih subjektov (73 organizacij združenega dela) smo ocenili institut s stališča zakonitosti normiranja in zakonitosti njegove uporabe - posebej za področje gospodarstva in negospodarstva (glej preglednico v nadaljevanju):

Tabela II:

Institut v delu	1-skupaj (2 do 5)	2-institut ni normir.	3-institut je normir.	4-institut je normir.	5-posebne osnove in je uporabljen
gospodarstvo	65	1	37	22	6
negospodarstvo	8	4	1	2	1
skupaj	73	4	38	24	7

Ocena 2. kolone v tabeli II:

Nezakonita so vsa razpolaganja družbenih sredstev za reševanje kadrovskih stanovanjskih vprašanj v primerih, ko institut ni vnaprej normativno opredeljen v samoupravnem splošnem aktu.

Štirje subjekti s področja negospodarstva (od tega: tri občine, ena osnovna šola) so uporabili institut, ne da bi predhodno opredelili tisto vsebino, ki je pogoj za njegovo zakonito uporabo: noben subjekt ni v samoupravnem splošnem aktu opredelil deficitarnih nalog niti ni določil osnov, meril in zakonitega postopka za delitev sredstev; iz proračunskih sredstev so bila v teh primerih izločena posebna namenska sredstva ter s sklepi izvršnega organa odobreno skupno 22 kadrovskih posojil; v enem primeru je bilo iz združenih sredstev (na samoupravni stanovanjski skupnosti) dodeljeno kadrovske stanovanje.

Ocena 3. kolone v tabeli II:

38 subjektov je v samoupravnem splošnem aktu uredilo institut, ne da bi ga tudi praktično preizkusilo v delitvenih postopkih.

Poudariti velja, da je kvaliteta opazovanih določil samoupravnih aktov izredno nizka, saj kar 28 subjektov ni normativno uredilo vprašanj, ki so predpogoj za zakonito uporabo instituta v praksi; opažamo predvsem odsotnost določb, ki naj urejajo vprašanje deficitarnosti del oziroma nalog (oziroma napolnilo na drug samoupravni splošni akt), prav tako tudi določil o osnovah, merilih in postopku dodeljevanja kadrovskih stanovanj oziroma posojil. O razmerju med zakonitim in nezakonitim normiranjem govori naslednja preglednica po občinah:

II/3	B	C	G	L	M/P	Š	V/R	skup.
zakonito	/	4	/	1	1	4	/	10
nezakonito	4	9	1	/	1	8	5	28
skupaj:	4	13	1	1	2	12	5	38

Med 28 družbenimi pravnimi subjekti, ki so nezakonito normirali institut, ni predstavnikov negospodarstva.

Ocena 4. kolone v tabeli II:

Samo 24 subjektov je institut normativno uredilo v samoupravnem splošnem aktu ter ga uporabilo v praksi. Podatki tudi tokrat kažejo, da se nagiba razmerje v škodo zakonitemu urejanju in zakoniti uporabi:

II/4	B	C	G	L	M/P	Š	V/R	skup.
zakonito	/	2	3	1	1	/	3	10
nezakonito	2	5	1	/	2	3	1	14
skupaj	2	7	4	1	3	3	4	24

Izstopa podatek, da je le 10 subjektov (od tega dva negospodarska: delovna skupnost SIS; znanstveno raziskovalna DO) zakonito uredilo in uporabilo institut v njegovi pravi funkciji, ko sestavni del učinkovite kadrovske politike; 28 deficitarnim kadrom je bilo s kadrovskim stanovanjskim posojilom rešeno stanovanjsko vprašanje (od tega 12 v negospodarstvu) ter 13 kadrom z dodelitvijo stanovanjske pravice (od tega 8 v negospodarstvu).

Nezakonito stanje zasledimo v 14 primerih (gospodarske OZD). V tej zvezi so zanimivi podatki, čemu se organizacije združenega dela najpogosteje izogibajo ko »uzakonjajo« in seveda uporabljajo institut; podobno kot že rečeno v predhodni oceni 3. kolone v tabeli II – v delu, ki se nanaša na nezakonito normativno urejanje instituta – velja izpostaviti dvojice temeljnih kršitev:

– prosti presoji in konkretnim odločitvam organov upravljanja (delavskemu svetu, zboru delavcev, poslovnemu organu, delavskemu svetu in poslovnemu organu sočasno, stanovanjski komisiji itd.) se prepušča opredelitev, kaj šteje za deficitarno nalogo v organizaciji združenega dela;

– ob navedenih skrajnostih so po naši oceni nesprejemljive tudi tiste rešitve, ko odloča organ upravljanja o vprašanju deficitarnosti naloge s posamičnimi sklepi, četudi izhaja pri tem iz kriterijev v pravilniku (kot npr.: primeri večkratnega neuspelega razpisa ali oglasa; naloga, ki zahteva visokošolsko izobrazbo; naloga s posebnimi pooblastili in odgovornostmi; nujno potreben strokovnjak, ki vpliva na dohodek in ga brez stanovanjskega posojila ni mogoče dobiti ali obdržati itd.).

– pravica do kadrovskega stanovanja ali posojila se priznava ne glede na osnove in merila in ne glede na zakoniti postopek s predpisanimi roki – pogostokrat zadostuje le predlog poslovnega organa in sklep organa upravljanja.

Opozorimo naj, da se pri oceni 3. in 4. kolone nismo posebej ukvarjali z vprašanjem vnaprejšnje opredelitve namenskih sredstev, in sicer iz dveh razlogov: 1. delno zaradi skromnega obsega kršitve pri nomiranju instituta ter njenega sočasnega pojavljanja z ostalimi kršitvami ter 2. predvsem zato, ker so organizacije združenega dela o konkretni uporabi instituta (14 OZD) brez izjeme planirale posebna sredstva za kadrovska posojila in kadrovska stanovanja.

Izpostavljena skupina 14 organizacij združenega dela je – upoštevajoč nezakonito urejen institut – nezakonito razpolagala z družbenimi sredstvi v 116 primerih: v 18 primerih je dodelila kadrovske stanovanje, v 98 primerih je odobrila kadrovske stanovanjske posojilo.

V preglednici nezakonite uporabe instituta po posameznih občinah je razvidna tudi intenzivnost oziroma obseg kršitev na število organizacij združenega dela:

Tabela III:

Občine	B	C	G	L	M/P	Š	V/R	skup.
Stanovanje	7	5	0	0	1	3	2	18
Posojilo	29	12	2	0	24	24	7	98
skupaj	36	17	2	0	25	27	9	116
št. OZD, ki so nezak.								14
razpol. z druž. sred	1	6	1	0	2	2	2	

Ocena 5. kolone v Tabeli II:

Manjše število organizacij združenega dela (4 negospodarske, 3 gospodarske OZD) nam je posredovalo v oceno stanovanjske pravilnike, ki urejajo med osnovami in merili za prednostni vrstni red v rednem stanovanjskem postopku posebno osnovo (in točke) za deficitarne kadre. Ti t. i. kadrovski kriteriji se uporabijo za delavce »deficitarnega profila« oziroma delavce, ki imajo posebna znanja ali posebne delovne izkušnje oziroma celo z delom pridobljene delovne izkušnje; kadrovski kriteriji se uporabljajo le v primerih, ko je podan predlog poslovnega organa in je sprejet konkreten sklep organov upravljanja.

Ni sporno, da imajo delavci pravico določiti v stanovanjskem pravilniku tudi kadrovske kriterije (osnove in merila za deficitarne kadre) kot del rednega stanovanjskega postopka. Menimo vendarle, da kadrovskih kriterijev ner bi smeli enačiti z institutom kadrovskega reševanja stanovanjskih vprašanj – ne le zato, ker je uporaba slednjega pogojena s posebnim namenskim virom sredstev, pač pa predvsem zaradi njihovih različnih učinkov:

– uporaba kadrovskih kriterijev ne zagotavlja deficitarnim kadrom posebne prednosti pred ostalimi delavci, kandidati v rednem stanovanjskem postopku,

– drugače imajo v kadrovskem stanovanjskem postopku izključno prednost pri razpolaganju družbenih sredstev prav deficitarni kadri.

Organizacije združenega dela se izogibajo slabšim učinkom kadrovskih kriterijev v rednem stanovanjskem postopku (pa tudi dodatnemu delu in zapletom, ki nastopajo v kadrovskih stanovanjskih postopkih) na različne, nedopustne načine, seveda v škodo ostalih delavcev – kandidatov za stanovanjska sredstva. Najpogosteje kršijo predpise tako kot naših sedem organizacij združenega dela: z izrecno določbo v stanovanjskem pravilniku prepuščajo v subjektivno presojo organom upravljanja tista vprašanja, o katerih bi po ustavi in zakonu morali v samoupravnem splošnem aktu odločiti delavci sami.

Povzetek

Ocenjevanje pomena pravnega instituta v združenem delu, ki se je porodil zaradi vsakdanjih potreb, zlasti potreb kadrovske politike, se dograjeval s sodno prakso, a v zakonu doslej ni našel posebnega mesta, ni hvaležna naloga. Prav zavedajoč se problematičnosti teme, smo uporabili najstrožje znane kriterije v ocenjevanju samoupravnega urejanja instituta ter seveda njegove praktične uporabe.

V tabelarnih pregledih smo ilustrirali stanje zakonitosti normiranja in uporabe instituta po posameznih občinah, posebej tudi razmerja med gospodarsko in negospodarsko sfero ter поблиže prikazali nezakonito dodeljevanje stanovanj in stanovanjskih posojil v občinah glede na število organizacij združenega dela, ki so s sredstvi razpolagale.

Posameznih opazovanih pravnih subjektov nismo poimensko predstavljali, čeprav bi zaslužila pozornost vsaj skupina 20 organizacij združenega dela, ki so zakonito uredile in uporabile institut (tabeli II/3 in II/4).

Prav tako smo v ocenah namenoma izločili določene podrobnejše podatke (kot npr.: ali se pri dodeljevanju kadrovskih stanovanj odmerja in plačuje lastna udeležba imetnika stanovanjske pravice, ali OZD spoštujejo stanovanjske normative...), ki bi naše ugotovitve le dodatno potrjevale. Končno smo menili, da ne sodijo v oceno zakonitosti instituta razpoložljivi podatki o višini dodeljenih stanovanjskih posojil niti kvadratura dodeljenih stanovanj.

III.

Stanovanje je redka, delavcu vse težje dostopna dobrina. Delitev družbenih sredstev za reševanje stanovanjskih vprašanj pa je sočasno eno tistih vprašanj, glede katerih imajo delavci še možnost resnično samoupravno odločati. Tudi iz teh razlogov ne moremo ostati brezbrizni do podatkov o protipravnem prilaščanju družbe-

nih sredstev v korist privilegirane skupine delavcev (tabela II/2, III.)

Družbeni pravobranilci samoupravljanja smo prepričani, da je prvi a pomemben korak v boju proti samovoljnemu prilaščanju družbenega premoženja, zakonita pravna ureditev odnosov v samoupravnih splošnih aktih organizacij združenega dela.

Zaradi varstva zakonitosti pri razpolaganju družbenih sredstev ob reševanju stanovanjskih vprašanj vrhunskih strokovnjakov (kadrovske stanovanjske postopke) Družbeni pravobranilec samoupravljanja Ljubljana zatorej

predlaga

občinski skupščini, da s posebnim sklepom zadolži poslovodne organe vseh uporabnikov družbenih sredstev v občini,

– da preverijo ustavnost in zakonitost svojih samoupravnih splošnih aktov o reševanju stanovanjskih vprašanj v primeru, ko le-ti predvidevajo kadrovske stanovanjske postopke oziroma določajo posebne osnove in merila za deficitarne kadre,

– da v primeru nezakonito urejenega instituta zadržijo razpolaganje družbenih sredstev v ta namen – do roka uveljavitve ustreznih sprememb oziroma dopolnitev stanovanjskega pravilnika.

Družbeni pravobranilec samoupravljanja Ljubljana
Namestnica: Rupel Tatjana

OSNUTEK

Na podlagi 63. člena Zakona o sistemu družbenega planiranja in o družbenem planu SR Slovenije (Uradni list SRS št. 1/80, 33/80 in 2/81), 43. člena Zakona o urejanju prostora (Uradni list SRS, št. 18/84), in v skladu s 43. in 82. členom statuta občine Ljubljana-Šiška (Uradni list SRS št. 13/86), odlokom o pripravi in sprejemu družbenega plana občine, Ljubljana-Šiška za obdobje 1986-1990 (Uradni list SRS št. 14/84), smernicami za pripravo družbenega plana občine Ljubljana-Šiška za obdobje 1986/1990 je Skupščina občine Ljubljana-Šiška na _____ seji zboru združenega dela, _____ seji zboru krajevnih skupnosti in _____ seji družbenopolitičnega zbora, dne _____ sprejela.

Programske zasnove za avtocesto na pododseku Šentvid–Koseze in za vzporedni magistralni plinovod Vodice – občinska meja

PROGRAMSKE ZASNOVE ZA AVTOCESTO NA PODODSEKU ŠENTVID-KOSEZE

1. OPREDELITEV OBMOČJA UREJANJA

Avtocesta na pododseku Šentvid–Koseze ki se ureja z lokacijskim načrtom je v Dolgoročnem planu občin in mesta Ljubljane za obdobje 1986–2000 in v Urbanistični zasnovi Ljubljane opredeljena kot območje prometnih infrastrukturnih objektov in naprav – avtocestni obvozni sistem.

Dolžina pododseka je 3,5 km, od tega v predogu 1150 m oziroma 1050 m.

Predvideni poseg obsega izgradnjo trase avtoceste in dveh predorov, izgradnjo razcepa Koseze in priključka Podutik, izgradnjo deviacij in regulacije ter izgradnjo in ureditev vseh pripadajočih objektov in okolice.

Območje se nahaja v KS Šentvid, KS Podutik, KS Bratov Babnik in KS Koseze.

Glej tč. 7. 1. 2. v Dolgoročnem planu občin in mesta Ljubljane za obdobje 1986-2000

2. MEJE OBMOČJA UREJANJA

Meje območja trase avtoceste v Šentvidu pri priključku Celovške ceste potekajo pod terenom po zunanem robu obeh predorov, ki se priključujeta na že izgrajen pododsek avtoceste in zajemajo oba predora ločeno v dveh razmaknjenih tunelskih cevih. Na Pržanju pri izstopu oziroma vstopu avtoceste v Šentviški hrib meje zajemajo območje tras avtoceste, zemljišče med njima, deviacijo ceste A. Bitenca, novo povezavo za Iskro-Videomatika ob zahodni strani avtoceste, zemljišče med avtocesto, novo povezovalno cesto in regulacijo potoka Pržanec.

Meje nadalje potekajo po zunanem robu trase avtoceste, združene v enotno os, vključujoč zemljišče do ograje avtoceste, dalje območje deviacije Kamnogoriške ul. in Pilonove ul., zajemajo deviacijo Zapuške ceste ter deviacijo ul. Zlatek, omejujejo deviacijo Podutiške ceste ter priključek Podutiške v poldiamantu na avtocesto, priključek ul. Zlatek na Podutiško, vključujejo območje povezovalne ceste za Plinarno ter omejujejo traso avtoceste od začetka razcepa Koseze in priključek avtoceste Podutik, zemljišče med temi povezavami ter deviacijo Krajevne ceste ob vzhodni strani razcepa Koseze.

3. ORGANIZACIJA DEJAVNOSTI

Avtocesta na pododseku Šentvid–Koseze je del transjugoslovanske avtoceste, ki povezuje Srednjo in Zahodno Evropo z Bližnjim vzhodom. Poleg tega služi turističnim tokovom med Srednjo in Zahodno Evropo in Jadranskim morjem. Avtocesta je velikega pomena za promet med industrijskimi centri Ljubljano, Kranjem in Jesenicami ter za ves primestni promet.

Vse lokalne ceste v prečni smeri na avtocesto so speljane v deviacijah in prevzemajo mestni in lokalni osebni promet, mestni potniški promet, promet s kmetijsko mehanizacijo, dostavni promet, kolesarske in peš komunikacije.

4. PODROBNEJŠA NAMENSKA RABA IN ZMOGLJIVOSTI

Od točke navezave na obstoječi pododsek avtoceste Šmartno-Šentvid do izstopa oziroma vstopa iz predorov poteka promet avtoceste pod terenom v dveh ločenih tunelskih cevih. Smer prometa Koseze–Šentvid poteka v vzhodnem predoru, promet v smeri Šentvid–Koseze v zahodnem predoru. Promet na avtocesti v nižinskem predelu poteka združen v eni osi do razcepa Koseze oziroma priključka Podutik.

Lokalne prometne, kolesarske in peš povezave, ki v tem prostoru obstajajo, se z izgradnjo avtoceste presekajo in se nadomeščajo z izgradnjo deviacij:

- ceste A. Bitenca v nadvozu,
- povezovalne ceste za Iskro-Videomatiko,
- Kamnogoriške-Pilonove ul. v nadvozu,
- povezovalne ceste med deviacijo Kamnogoriške–Pilonove z obstoječo Kamnogoriško,
- ul. Zlatek,
- Zapuške ceste v podvozu,
- povezovalne ceste do Plinarne,
- Krajevne ceste

Potok Pržanec se rekonstruira.

Predvideni potek proge hitre železnice v koridorju vzporedno s traso avtoceste na vzhodni strani v nižinskem predelu in izvenvojsko križanje objekta hitre železnice pred vhodom oziroma izhodom v Šentviški hrib je z višino kote nivelete objekta trase avtoceste usklajeno in je na ta način omogočena kasnejša realizacija izvedbe proge hitre železnice v tem prostoru.

5. POGOJI IN USMERITVE ZA VAROVANJE IN RAZVOJ NARAVNE IN KULTURNE DEDIŠČINE TER PRVIN KRAJINE

Šentviški hrib je kot del območja krajinskega parka »Polhograjski Dolomiti«, z Odlokom razglašen za naravno znamenitost in ga je potrebno skladno temu ocvati. Oblikovanje vhoda in izhoda avtoceste iz hriba morata biti podrejena krajinski kvaliteti prostora.

V nižinskem gozdu med Kosezami in Podutikom, ki ima največjo vrednost v ekološkem in krajinsko-oblikovnem pogledu, se golosek za traso avtoceste izjemoma dovoli v najmanjšem obsegu.

V primeru, da pride do večjega goloseka zaradi izvajanja del mora investitor zagotoviti takojšnjo sanacijo s pogozdovanjem in zatratitvijo.

Apniški osamelec pri Kamni Gorici z razvitimi kraškimi pojavi predstavlja zaradi svojih geomorfoloških pojavov nezazidljivo območje oziroma območje kjer so potrebne prehodne speleološke raziskave.

Baročno zidano kapelo s freskami je potrebno ohraniti kot ambientalno celino. Ureditev okolice deviacije ceste A. Bienca je potrebno oblikovno prilagoditi kapeli.

Za arheološki teren prazgodovinskega grdišča Pržanj veljajo določila 1. in 3. stopnje varstvenega režima.

6. POGOJI IN USMERITVE ZA URBANISTIČNO ARHITEKTONSKO IN KRAJINSKO OBLIKOVANJE

Posebne arhitekturno oblikovalske principe je potrebno upoštevati pri naslednjih objektih:

- vseh portalih predorov avtoceste,